

IEA – Međunarodno istraživanje građanskoga odgoja i obrazovanja (*International Civic and Citizenship Education Study*) – ICCS 2022

OBJAVA REZULTATA

Najnoviji rezultati otkrivaju da su 2022. godine zaustavljeni dotadašnji uzlazni trendovi praćeni istraživanjem ICCS.

Dana 28. studenoga 2023. godine, na događaju organiziranome u partnerstvu s Ministarstvom obrazovanja, kulture i znanosti Kraljevine Nizozemske, bit će objavljeni rezultati trećega ciklusa IEA-ina Međunarodnoga istraživanja građanskoga odgoja i obrazovanja (ICCS 2022).

Istraživanjem ICCS obuhvaćeni su učenici upisani u osmi razred i njime se istražuju načini na koje se mladi pripremaju za svoju ulogu građana, a koji se neprekidno mijenjaju. Ovaj ciklus istraživanja usmjeren je na aspekte povezane s globalnim građanstvom, održivim razvojem, migracijama, promjenama u tradicionalnim političkim sustavima i korištenjem digitalnih tehnologija u građanskome angažmanu, a također se nastavilo pratiti promjene u građanskome znanju, stavovima i angažmanu tijekom vremena.

ICCS je najveće međunarodno istraživanje u potpunosti posvećeno građanskomu odgoju i obrazovanju.

Zemlje diljem svijeta suočavaju se s trajnim, ali i novim izazovima u obrazovanju mladih za građanstvo. Budući da u svojoj osnovi razvija sposobnost građana da se produktivno uključe u društvo, tijekom godina je promicanje građanskoga znanja i sklonosti mladih aktivnom sudjelovanju postalo vrlo važna tema u obrazovnim politikama mnogih zemalja. ICCS je jedino međunarodno istraživanje posvećeno prikupljanju i analizi informacija o učeničkome znanju i razumijevanju koncepata i tema vezanih uz građanstvo. Važno je i da se njime istražuju stavovi mladih i njihov angažman u građanskome odgoju i obrazovanju.

U okviru istraživanja ICCS također se prikupljaju brojni kontekstualni podatci o različitim aspektima koji pomažu učiteljima u poučavanju i učenicima u učenju. Oni uključuju informacije o organizaciji i sadržaju građanskoga odgoja i obrazovanja u kurikulumu, kvalifikacijama i iskustvima nastavnika, nastavnoj i razrednoj praksi, školskome okruženju i ozračju te o podršci u kućanstvu i zajednici.

[Komentirajući najnovije rezultate, dr. Dirk Hastedt, izvršni direktor IEA-e, rekao je:](#)

„Rezultati istraživanja ICCS 2022 dolaze u vrijeme kada se mladi suočavaju s izazovima bez presedana. Svjedoci smo kriza diljem svijeta, uključujući zdravstvene i financijske krize, ratove i politička previranja.

Rezultati istraživanja ICCS 2022 otkrivaju brojna smanjenja građanskoga znanja, odnosno nepostojanje njegova povećanja u zemljama koje imaju usporedive podatke iz 2016. godine. Uočen je jasan kontrast u odnosu na rezultate praćenja trendova prethodnih ciklusa kada su između ciklusa ispitivanja 2009. i 2016. godine zabilježena povećanja rezultata. Podatci su u ovome ciklusu, 2022. godine, prikupljeni tijekom pandemije, a ovi bi rezultati mogli sugerirati status građanskoga odgoja i obrazovanja kao područja učenja koje u vrijeme krize dobiva relativno manje pozornosti i podrške od nekih drugih područja učenja.

Jedan je od neprocjenjivih aspekata istraživanja ICCS, kao i ostalih IEA-inih istraživanja, što, između ostaloga, rezultiraju bazama podataka s otvorenim pristupom za sekundarne analize. U tome je smislu pouzdana statistika ono što su X-zrake za liječnike: ona nam pomaže u donošenju važnih odluka. Podatci prikupljeni istraživanjem ICCS omogućuju dodatne analize specifičnih tema koje su važne za planiranje nacionalnih reformi te pomažu u razvoju istraživanja građanstva na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Zaključno, ICCS može pomoći zemljama sudionicama u unapređenju građanskoga odgoja i obrazovanja, a uz pomoć njega se prate postignuća učenika usporediva s drugim zemljama i tijekom vremena.”

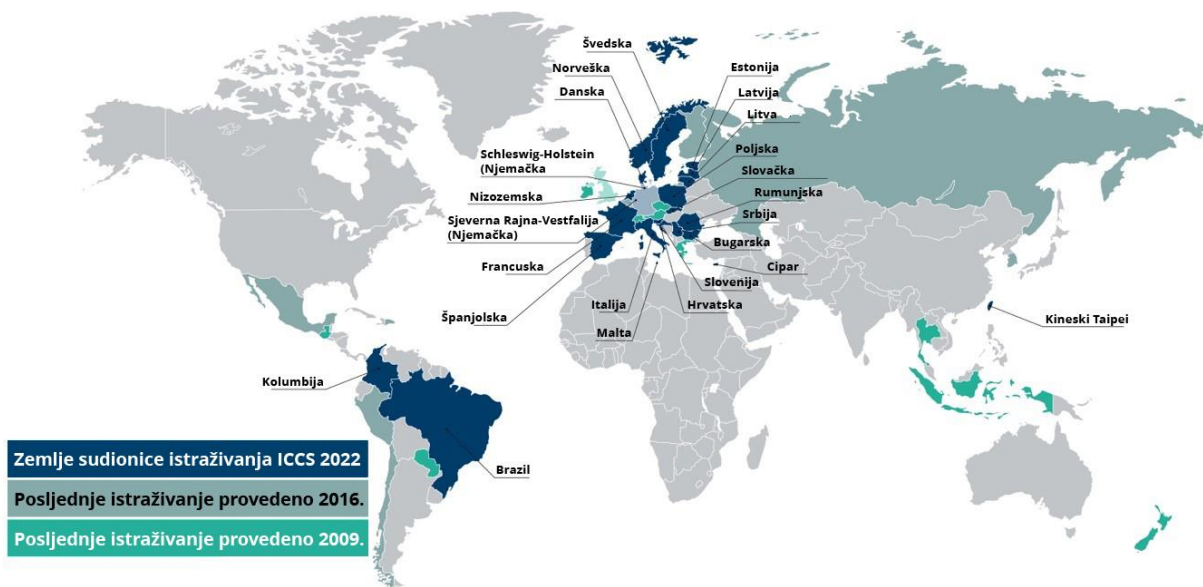
dr. Wolfram Schulz, direktor međunarodnoga istraživanja ICCS 2022, dodaje:

„Promatrajući rezultate na međunarodnoj razini, primijetili smo značajne varijacije u građanskoj znanju unutar i između zemalja. Rezultat prema kojemu se građansko znanje mladih smanjilo u mnogim zemljama tijekom razdoblja nedavnih poremećaja u obrazovanju, kao i globalne krize, sugerira da još uvijek postoji znatna potreba za poboljšanjem načina poučavanja sadržaja građanskoga odgoja i obrazovanja u brojnim zemljama.

Postoji impresivna povijest IEA-inih istraživanja građanskoga odgoja i obrazovanja, a sa svakim idućim ciklusom istraživanja ICCS nastoji se proširiti regionalni i tematski domet kako bi se obuhvatile aktualne teme. Istraživanjem ICCS 2022 obuhvaćen je sadržaj vezan uz nova pitanja poput rastuće globalizacije i migracija, implikacija povećanja društvene raznolikosti, uloge digitalnih tehnologija u građanskoj angažmanu i razmjeni informacija, promjena u stavovima prema tradicionalnim političkim sustavima te poremećajima u školovanju povezanim s pandemijom bolesti COVID-19.

Osim toga, istraživanje ICCS 2022 je prvi put bilo moguće provesti na računalima, što je odabralo oko dvije trećine zemalja sudionica, a uključivalo je posebno osmišljene ispitne zadatke u kojima su korištene prednosti digitalnoga ispitivanja kako bi se poboljšalo mjerenje građanskoga znanja i razumijevanja kod učenika.”

Zemlje koje su sudjelovale u istraživanju ICCS 2022

Zemlje sudionice istraživanja ICCS 2022
 Posljednje istraživanje provedeno 2016.
 Posljednje istraživanje provedeno 2009.

Zemlje sudionice					
Bugarska	Hrvatska	Francuska	Malta	Poljska	Slovačka
Brazil	Cipar	Italija	Nizozemska	Rumunjska	Slovenija
Kineski Taipei	Danska	Latvija	Sjeverna Rajna-Vestfalija*	Schleswig-Holstein*	Španjolska
Kolumbija	Estonija	Litva	Norveška	Srbija	Švedska

*Referentne sudionice iz Savezne Republike Njemačke

Ključni rezultati istraživanja ICCS 2022

U zemljama koje su sudjelovale u istraživanju 2016. i 2022. godine građansko se znanje nije povećalo.

- Između 2016. i 2022. godine došlo je do smanjenja građanskoga znanja učenika u šest zemalja, dok u ostalima **nije zabilježeno povećanje**. S druge strane, između istraživanja provedenih 2009. i 2016. godine zabilježena su povećanja u mnogim zemljama, a nisu zabilježena smanjenja rezultata.
- Istraživanjem ICCS 2022 zabilježena je relativno veća varijacija u rezultatima unutar zemalja, nego među zemljama sudionicama, a utvrđeno je i da **postoje trajne razlike između i unutar obrazovnih sustava** povezane s pozadinskim čimbenicima poput spola ili socioekonomskoga statusa učenika.

Učenice su pokazale veće građansko znanje od učenika.

- Učenice su ostvarile viša prosječna postignuća u **18 zemalja**, dok u dvjema zemljama nije bilo razlika među rezultatima učenica i učenika. Niti u jednoj zemlji nisu zabilježena viša prosječna postignuća učenika.
- Kroz sva tri ciklusa istraživanja ICCS postignuća učenica bila su **konzistentno viša** od postignuća učenika.

Učenici iz kućanstava s višim socioekonomskim statusom pokazali su više prosječno građansko znanje od učenika iz kućanstava s nižim socioekonomskim statusom.

- Socioekonomski status učenika i socioekonomski sastav škola ostaju **važni prediktori građanskoga znanja**.
- Usporedbe s rezultatima prethodnoga ciklusa istraživanja pokazale su **sličan učinak socioekonomskoga statusa kakav je zabilježen 2016. godine**.

Građansko znanje učenika pozitivno je povezano sa širokim spektrom stavova i pokazatelja učeničkoga angažmana.

- Učenici s **većim građanskim znanjem** više podržavaju rodnu ravnopravnost, jednaka prava imigranata i svih etničkih skupina u društvu i zaštitu okoliša te je vjerojatnije da će glasati na izborima.
- Međutim, manje je vjerojatno da će učenici s većim građanskim znanjem razmišljati o konvencionalnome **aktivnom političkom sudjelovanju** u odrasloj dobi poput pridruživanja političkoj stranci ili kandidiranja na lokalnim izborima.

Građanska angažiranost učenika

- U prosjeku je **jedna trećina učenika** iskazala da su donekle ili jako zainteresirani za političke i društvene teme.
- Ovaj je udio bio veći kod učenika koji su izjavili da su njihovi **roditelji ili skrbnici više zainteresirani** za građanska pitanja.
- Najčešći **izvor informacija o političkim ili društvenim temama** bilo je gledanje televizije, zatim internet, a zatim čitanje novina u tiskanome ili *online* formatu.
- Iako se utjecaj televizije i novina kao izvora informacija smanjio tijekom 13 godina od prvoga istraživanja ICCS, oni su učenicima i dalje relevantni izvori informacija. Zanimljivo je da se od prošloga ciklusa na međunarodnoj razini učenici nisu više koristili internetom kao tjednim izvorom informacija o društvenim i političkim temama.
- Dok je samo relativno mali broj učenika predviđao svoje buduće sudjelovanje u ilegalnim prosvjednim aktivnostima ili konvencionalnim političkim aktivnostima, **većina mladih** očekivala je da će u odrasloj dobi glasovati i uključiti se u aktivnosti zaštite okoliša.

Građanski stavovi

- Većina mladih smatra globalno orijentirano građansko ponašanje važnim i **prihvataju aktivnosti zaštite okoliša**. Zabrinutost zbog klimatskih promjena kao globalne prijetnje povećala se od 2016. godine, ali su zabilježene i značajne varijacije u stupnju zabrinutosti među učenicima različitih zemalja.
- Istraživanjem ICCS 2022 otkrivene su značajne varijacije u stavovima učenika prema političkim sustavima u različitim zemljama. Dok je većina mladih sklona promatrati demokraciju kao najbolji oblik vladavine (u prosjeku oko **tri četvrtine učenika na međunarodnoj razini**), mnogi su učenici također izrazili kritičko mišljenje o tome kako demokratski sustav funkcionira.
- U prosjeku se u svim zemljama nešto više **od polovine učenika** složilo da njihovi izabrani predstavnici dobro zastupaju interese ljudi njihove zemlje.
- Istraživanje ICCS 2022 ukazuje na značajne razlike među zemljama u razini slaganja učenika s nametanjem ograničenja u nacionalnim kriznim situacijama, poput pandemije bolesti COVID-19.
- Zanimljivo je u kontekstu nedavne globalne pandemije bolesti COVID-19 također da se gotovo **tri četvrtine učenika** složilo da bi se „političke odluke češće trebale temeljiti na savjetima znanstvenih stručnjaka” te da je, u usporedbi s ciklusom iz 2016. godine, bilo manje učenika koji su na zarazne bolesti gledali kao na prijetnju budućnosti svijeta.

Nacionalni, školski i razredni kontekst

- Rezultati istraživanja ICCS 2022 pokazuju da su **učitelji i ravnatelji škola** stavili veliki naglasak na važnost građanskoga učenja o okolišu i kritičkome razmišljanju, a manji na promicanje znanja o „klasičnim” temama vezanima uz građanstvo poput glasovanja/izbora i institucija/sustava.
- Učenička percepcija **otvorenoga razrednog ozračja** za rasprave pozitivno je povezana s građanskim znanjem.
- Uključivanje učenika u **građanske aktivnosti u školi** pozitivno je povezano s njihovim očekivanim angažmanom.

Istraživanjem ICCS 2022 obuhvaćena je analiza građanskoga odgoja i obrazovanja u 22 zemljama i dvjema državama u dvadeset i trećoj zemlji (Saveznoj Republici Njemačkoj). Sveukupno je sudjelovalo oko 82 000 učenika osnovnih škola iz oko 3 400 škola uključujući i oko 40 000 nastavnika u tim školama.

[ICCS 2022 International Report / POVEZNICA na međunarodni izvještaj \(na engleskome jeziku\)](#)

IEA kontakt-osoba: Katie Hill,
IEA-ina voditeljica odnosa s javnošću
k.hill@iea.nl

